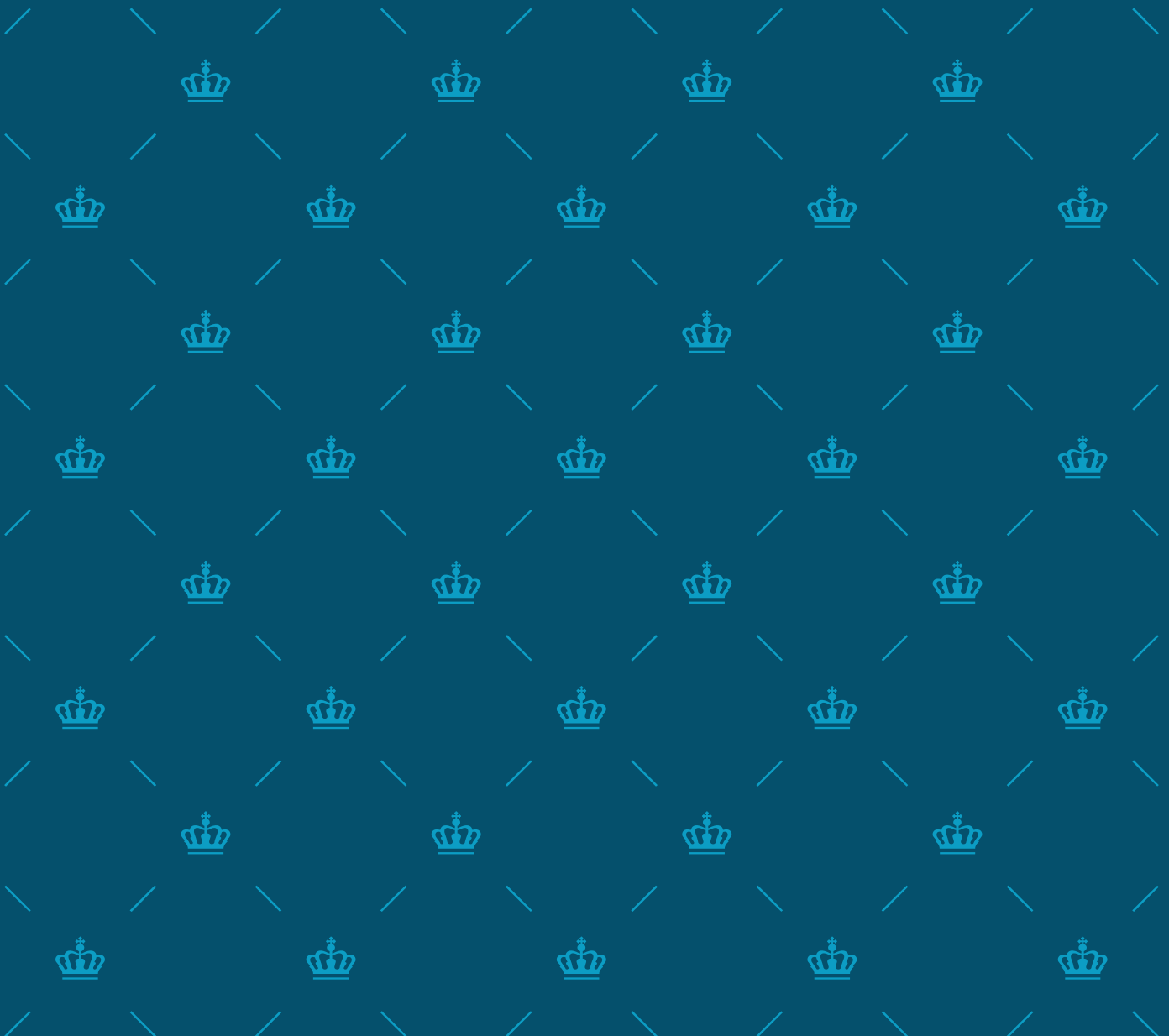

Bilag 1. Data og metode

Forundersøgelse om personer, der i offentlig tjeneste eller hverv udøver eller muliggør negativ social kontrol over for borgere i æresrelaterede konflikter.

Indholdsfortegnelse

1.0	Undersøgellesdesign	3
	1.1 Rekruttering af interviewdeltagere	3
	1.1.1 Rekrutteringsproces	4
	1.1.2 Rekruttering i kommuner	4
	1.1.3 Rekruttering hos civilsamfundsorganisationer	5
	1.1.4 Rekrutteringsudfordringer	5
	1.2 Semistrukturerede interviews	6
	1.2.1 Samtykkeerklæring	6
2.0	Analyse	7
	2.1 Transskribering og anonymisering	7
	2.2 Tematisk analyse	7

1.0 Undersøgelsesdesign

Forundersøgelsen er designet som en eksplorativ interviewbaseret undersøgelse, da problemstillingen ikke har været belyst i dansk sammenhæng, og i andre lande kun er sparsomt og indirekte belyst. Den eksplorative tilgang skal generere præliminær viden om problemfeltet, og resultaterne er derfor ikke generaliserbare.

Formålet med den eksplorative undersøgelsesform er:

- At indsamle detaljerede beskrivelser fra personer med kendskab til problemstillingen.
- At fremanalysere mulige mønstre og temaer på baggrund af beretninger omhandlende konkrete eksempler på problemstillingen.
- At danne grundlag for en eventuel videre undersøgelse af problemstillingen.
- Det har ikke været muligt eller formålet med analysen at afdække omfanget af problemstillingen. Formålet har som anført alene været at afdække, hvilke udfordringer, der kan være tale om, og de metodiske udfordringer og muligheder, der knytter sig til en bredere afdækning af problemstillingen i en fremtidig undersøgelse.

1.1 Rekruttering af interviewdeltagere

Forundersøgelsen omfatter af ressourcemæssige årsager kun dele af den offentlige forvaltning (kommuner) og civilsamfundsorganisationer. Det betyder, at hverken udsatte borgere med direkte erfaringer med problemstillingen eller private, regionale eller statslige aktører, er blevet kontaktet med henblik på deltagelse i interviews i forundersøgelsen. En samlet undersøgelse, herunder fx belysning af problemstillinger i skole og undervisningsinstitutioner, vil forudsætte en større analyse.

I rekrutteringen af interviewpersoner til forundersøgelsen er der gjort brug af en formålsrettet sampling (purposive sampling). Det betyder, at MÆRK målrettet har forsøgt at rekruttere interviewpersoner i kommuner og civilsamfundsorganisationer, hvor der vurderes at være størst sandsynlighed for kendskab til problemstillingen. Ligeledes har MÆRK målrettet rekrutteret interviewpersoner, der kunne genkende problemstillingen og give de mest detaljerede beskrivelse af hændelser, hvor offentligt ansatte har udøvet eller muliggjort udøvelse af negativ social kontrol i æresrelaterede sager.

Kriterier for udvælgelse af interviewpersoner er:

- At interviewpersonen er fagprofessionel og har erfaring med æresrelaterede sager i rådgivende eller koordinerende funktion.
- At interviewpersonen har kendskab til minimum én episode, hvor en offentligt ansat efter interviewpersonens vurdering har udøvet eller muliggjort udøvelse af negativ social kontrol over for en borger i en æresrelateret konflikt.

Udvælgelseskriterierne er med til at sikre, at interviewpersonerne har en grundlæggende forståelse for centrale begreber relateret til undersøgelsesformålet, herunder æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, samt specialiseret praksiserfaring med borgere i æresrelaterede konflikter.

1.1.1 Rekrutteringsproces

MÆRK kontaktede i alt 28 organisationer (kommuner og civilsamfundsorganisationer) i hele landet med henblik på rekruttering af interviewdeltagere. Heraf har 10 organisationer deltaget med en eller flere interviewpersoner. Der er således gennemført 18 interviews med 25 interviewpersoner fra 10 organisationer.

I den indledende kontakt blev det præciseret, at MÆRK ønsker at indsamle så detaljerede beskrivelser som muligt af konkrete episoder, hvor offentligt ansatte angiveligt har udøvet eller muliggjort udøvelse af negativ social kontrol over for borgere i æresrelaterede konflikter.

I forbindelse med rekruttering og formidling af undersøgelsens problemfelt har MÆRK benyttet hypotetiske eksempler til at illustrere, hvordan fagpersoner kan udøve eller muliggøre udøvelse af negativ social kontrol, fx ved at den offentligt ansatte enten direkte ytrer æresnormer og holdninger, eller undlader at underrette eller rådgive borgeren om rettigheder og støttemuligheder, hvilket bidrager til den negative sociale kontrol, som borgeren udsættes for.

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol forekommer primært blandt minoritetsetniske borgere med MENAPT-baggrund. MÆRKs rammesætning har derfor sandsynligvis medført, at forundersøgelsens data hovedsageligt inkluderer eksempler relateret til offentligt ansatte med etnisk minoritetsbaggrund. MÆRKs rammesætning har også givet anledning til refleksioner blandt interviewpersonerne, som fremhæver, at muliggørelse af negativ social kontrol i nogle tilfælde også kan finde sted i mødet med offentligt ansatte med etnisk dansk baggrund. Det kan eksempelvis ske, hvis der opstår utilstrækkelig håndtering af sager om æresrelaterede konflikter.

Nedenfor uddybes rekrutteringsstrategien særskilt for henholdsvis kommuner og civilsamfundsorganisationer.

1.1.2 Rekruttering i kommuner

MÆRK har forsøgt at rekruttere interviewpersoner fra 20 kommuner. De 20 kommuner er valgt ud fra, at de demografisk har flest indvandrere og efterkommere med MENAPT-baggrund. I enkelte kommuner har MÆRK kontaktet flere afdelinger, der arbejder specialiseret med æresrelaterede sager. Baggrunden for denne rekrutteringsstrategi var en antagelse om, at kommunerne har en vis volumen af sager med borgere i æresrelaterede konflikter, og dermed også viden om og erfaring med sager om æresrelaterede konflikter.

Rekruttering af interviewpersoner i kommuner foregik gennem indledende kontakt til personaleledere. Forundersøgelsen var således afhængig af, at lederne videreformidlede forundersøgelsens formål til deres medarbejdere og meldte relevante interviewpersoner tilbage til MÆRK.

- Ledere i 15 kommuner (ud af 20) tilkendegav et ønske om at ville deltage i forundersøgelsen.
- I fem kommuner ønskede lederen at undersøge mulighed for deltagelse nærmere, hvorefter det ikke var muligt at få yderligere svar inden for frist.

- Ud af de 15 kommuner, der ønskede at deltage i forundersøgelsen, vurderede seks, at de kunne genkende problemstillingen.

I alt blev der gennemført 13 interviews med 17 interviewpersoner fordelt på seks kommuner.

1.1.3 Rekruttering hos civilsamfundsorganisationer

- I forhold til at identificere relevante civilsamfundsorganisationer til forundersøgelsen har MÆRK, med udgangspunkt i en interessenkortlægning, udarbejdet en bruttoliste bestående af i alt 17 organisationer. I screeningen af de 17 organisationer er der lagt vægt på at organisationen har et specialiseret rådgivnings- eller støttetilbud til borgere, som er udsat for æresrelaterede konflikter. Derefter kontaktede MÆRK otte civilsamfundsorganisationer med henblik på interviews.
- I alt blev der gennemført fem interviews med otte interviewpersoner fordelt på fire civilsamfundsorganisationer. De resterende fire civilsamfundsorganisationer kunne ikke genkende problemstillingen.

1.1.4 Rekrutteringsudfordringer

I forbindelse med rekruttering af interviewdeltagere til forundersøgelsen – særligt i kommunerne – har MÆRK erfaret en række forhold, der muligvis har afholdt nogle fra at deltage i forundersøgelsen. Her er det værd at betone, at de fagprofessionelle i kommunerne – i modsætning til dem i civilsamfundsorganisationerne - selv er offentligt ansatte og typisk vil indgå i tætte samarbejdsrelationer med de personer (offentligt ansatte), som de mener har udøvet eller muliggjort udøvelse af negativ social kontrol over for borger i æresrelateret konflikter.

Rekrutteringsudfordringer har blandt andet været:

- Skepsis i forhold til forundersøgelsens formål og baggrund herunder den offentlige debat, der var baggrund for undersøgelsen.
- Bekymring i forhold til forundersøgelsens fokus på stillingsmisbrug, der kan opfattes som værdiladet.
- Oplevelser af, at det er ubehageligt at blive interviewet om problemstillingen.
- Bekymring for, at forundersøgelsen kan skabe yderligere stigmatisering og mistænkeliggørelse af offentligt ansatte med etnisk minoritetsbaggrund.
- En bekymring fra ledere om at lade medarbejdere interviewe og et ønske om at beskytte medarbejderne og vise hensyn til trivsel på arbejdspladsen (fx at episoderne omhandler kollegaer).

Desuden vurderer MÆRK, at der kan være en generel tilbageholdenhed i forhold til at lade en styrelse undersøge og potentielt afdække interne forhold i kommunen (fx hvis der fremkommer mangel på underretninger).

Disse forhold kan samlet set have haft indflydelse på muligheden for at rekruttere interviewpersoner og indsamle data og dermed også indflydelse for undersøgelsens resultater. MÆRK har forsøgt at håndtere interviewpersonernes bekymringer gennem informeret samtykke og klare garantier for anonymisering og fortrolighed.

1.2 Semistrukturerede interviews

Der er samlet set gennemført 18 semistrukturerede interviews (13 med kommuner og 5 med civilsamfundsorganisationer) med 25 interviewpersoner (17 fra kommuner og 8 fra civilsamfundsorganisationer). 15 ud af 18 interviews er gennemført som enkeltpersonsinterviews. De resterende tre interviews er gennemført som gruppeinterviews med op til fem interviewpersoner.

I tråd med forundersøgelsens eksplorative karakter er interviewene gennemført som semistrukturerede interviews med udgangspunkt i en interviewguide bestående af åbne spørgsmål (se bilag 2). Denne interviewform giver plads til fleksibilitet og åbenhed i interview-situationen, således at der kan indsamles dybdegående svar fra interviewpersonen om fx oplevelser, kontekst, mv., ligesom den giver mulighed for løbende at tilpasse spørgsmål og stille opfølgende spørgsmål.

Interviewguiden er overordnet struktureret i to sektioner: 1) en gennemgang af konkrete eksempler på problemstillingen og 2) en faglig og generel vurdering af problemstillingen. Forundersøgelsen datagrundlag er primært baseret på interviewpersonernes konkrete eksempler på problemstillingen, hvorfor interviewpersonerne er blevet bedt om at give detaljerede, konkrete og tykke beskrivelser af en episodes forløb samt den offentligt ansattes konkrete handlinger og ytringer.

1.2.1 Samtykkeerklæring

I begyndelsen af hvert interview er interviewpersonen blevet bedt om at underskive en samtykkeerklæring, hvori MÆRK anmoder om samtykke til behandling af personoplysninger, og som informerer om rettigheder i forbindelse med behandlingen af personoplysninger.

2.0 Analyse

2.1 Transskribering og anonymisering

Alle interviews er lydoptaget. 14 af de 18 interviews er efterfølgende blevet transskriberet i pseudonymiseret form (fx er stednavne, navne og andre ikke relevante oplysninger omskrevet). Der er skrevet referater for de resterende fire interviews, da de ikke inkluderer konkrete episoder relateret til problemstillingen.

Af hensyn til interviewpersonens anonymitet skelnes der i analysen ikke mellem interviewpersoner fra civilsamfundsorganisationer og kommuner. Episoder og citater i afrapporteringen er desuden lettere omskrevet (fx specifikke sagsgange- og forløb), og genkendelige oplysninger er taget ud, således at episoderne ikke kan føres tilbage til enkeltpersoner, arbejdssteder eller kommuner. Baggrunden for omskrivningen af episoderne er, at specifikke sagsgange- og forløb kombineret med stillingskategorier og køn gør det muligt at identificere enkeltpersoner og sager.

2.2 Tematisk analyse

Der er gennemført en tematisk analyse i kvalitativt analysesoftware (NVivo) med det formål at identificere, analysere og fortolke mønstre i data. Den tematiske analyse har fulgt en række trin, som går fra en indledningsvis eksplorativ kodning til gruppering og konsolidering af et kodehierarki.

Som led i analysen blev alle beretninger om offentligt ansatte, der angiveligt har udøvet eller muliggjort udøvelse af negativ social kontrol mod borgere i æresrelaterede konflikter, kodet som særskilte episoder.

MÆRK har i alt identificeret 25 episoder i interviewdata. De er efterfølgende blevet analyseret med henblik på at kategorisere interviewpersonernes vidensgrundlag (første-hånds- og andenhåndsviden) om de offentligt ansattes konkrete handlinger, forsæt og motiver, stillingskategorier samt deres forudgående relation til borgeren (fx familie, netværk eller intet forudgående kendskab).

For at identificere og rapportere mønstre i data har det været et gennemgående kriterie, at der i interviewdata som minimum optræder tre eksempler fra forskellige interviewpersoner, der belyser et givent forhold (fx en bestemt type handling eller stillingskategori). Det er med til at styrke forundersøgelsens validitet og reducere risikoen for bias.